

**Program
przeciwdziałania przemocy w rodzinie
oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie
dla powiatu strzyżowskiego
na lata 2011 - 2017**

Strzyżów 2011 r.

Spis treści

Wstęp.....	4
I. Wprowadzenie.....	5
1. Uzasadnienie programu.....	5
2. Podstawa prawna opracowania.....	6
3. Diagnoza problemu przemocy w rodzinie.....	7
4. Adresaci programu.....	8
II. Założenia programu.....	9
1. Cel główny i obszary wyboru działań.....	9
2. Cele szczegółowe, zadania i działania.....	10
3. Zakładane rezultaty.....	12
III. Realizacja programu.....	13
1. Czas i miejsce realizacji programu.....	13
2. Realizator programu i jego zadania.....	13
3. Partnerzy programu.....	13
4. Źródła finansowania programu.....	14
IV. Monitoring i sprawozdawczość.....	14

Wstęp

Każde społeczeństwo w trakcie swej historii przechodzi różnorodne przemiany. Są to zarówno procesy o charakterze globalnym, jak zmiana systemu gospodarczego czy ustroju politycznego, jak również swoiste metamorfozy na poziomie jednostek czy małych grup społecznych. Jedną z najbardziej trwałych wartości społecznych jest rodzina, chociaż i ona podlega ciągłym zmianom i przekształceniom. W ostatnich czasach można odnotować nie tylko znaczące przemiany w strukturze i roli poszczególnych funkcji rodziny, ale również zmiany w sposobie jej traktowania i znaczenia dla funkcjonowania społeczeństwa. Coraz częściej pojawiają się opinie, że aby „ulepszyć społeczeństwo”, zlikwidować lub ograniczyć negatywne czy wręcz patologiczne zjawiska, których skala utrzymuje się ciągle na wysokim poziomie, należy zacząć od rodziny. Rodzina jest bowiem miejscem, w którym kształtuje się osobowość, system wartości i styl życia człowieka. To właśnie ta struktura społeczna odgrywa dominującą rolę w kształtowaniu świadomości społecznej oraz wartości i priorytetów dla nowych pokoleń. Dlatego rodzinę należy wspierać w jej prawidłowym funkcjonowaniu, wychowywaniu dzieci i pokonywaniu trudności.

Celem niniejszego programu jest wdrożenie takich działań, które doprowadzą do zwiększenia poziomu świadomości i wrażliwości społecznej oraz zmniejszenia skali przemocy w rodzinie i towarzyszących jej innych zjawisk patologicznych.

I. Wprowadzenie

1. Uzasadnienie programu

Niezbędnym warunkiem pomyślnego funkcjonowania całości społeczeństwa jest prawidłowo zorganizowane życie każdej rodziny. Ostatnio coraz więcej uwagi poświęca się różnego rodzaju problemom, które dotyczą rodziny a szczególnie występującej w niej przemocy. „Pojęcie przemocy w rodzinie obejmuje wszelkie odmiany złego traktowania tych członków rodziny, którzy nie są w stanie skutecznie się bronić. Najczęściej ofiarami przemocy padają dzieci, osoby okresowo lub trwale niedołączone ze względu na starość czy chorobę oraz kobiety, mimo że ich zależność od innych nie jest tak oczywista jak w przypadku dziecka czy niepełnosprawnej osoby dorosłej”.¹ W ciągu ostatnich lat tematyka przemocy domowej stała się sferą zainteresowania wielu badaczy, jednak jest to skomplikowany problem społeczny a ustalenie jego rozmiarów i charakteru jest niezwykle utrudnione. W społeczeństwie bowiem nadal jeszcze panuje przekonanie że w sprawy rodziny nie powinien mieszać się nikt z zewnątrz, a wszelkie problemy powinna rozwiązywać ona sama „po cichu”. Niemniej jednak przemoc jest zjawiskiem, które występuje coraz powszechniej. Można się z nią zetknąć nie tylko w rodzinie ale także w szkole, zakładzie pracy, środkach masowego przekazu. Przemoc jest swoistą demonstracją siły i chęci przejęcia kontroli nad drugą osobą, powoduje u ofiary niską samoocenę, poczucie bezsilności i bezradności, ciągły niepokój, depresję oraz choroby związane ze stresem. Doznawanie przemocy przez dzieci prowadzi do nieodwracalnych skutków, które mogą objawić się dopiero w życiu dorosłym.

Przemoc w rodzinie - zgodnie z zapisem zawartym w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie - to jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członka rodziny lub innej osoby wspólnie zamieszkującej lub gospodarującej, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne. Światowa Organizacja Zdrowia definiuje przemoc jako celowe użycie siły fizycznej, zagrażające lub rzeczywiste, przeciwko sobie, komuś innemu lub przeciwko grupie lub społeczności, co powoduje lub jest prawdopodobne że spowoduje zranienie, fizyczne uszkodzenie, śmierć, ból psychologiczny, zaburzenia w rozwoju lub depryzację.

Przemoc może przyjmować różne formy: od przemocy fizycznej, poprzez przemoc psychiczną i seksualną, do przemocy ekonomicznej. Prowadzi ona do naruszenia norm moralnych oraz prawnych i wymaga podejmowania kompleksowych i zintegrowanych działań zapobiegawczych przez organy administracji rządowej i jednostki samorządu terytorialnego wszystkich szczebli.

Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie określa zadania powiatu w tym zakresie.

1. Do zadań własnych należy w szczególności:

- 1) opracowanie i realizacja powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie;
- 2) opracowanie i realizacja programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielanie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie;
- 3) zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia;
- 4) zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach interwencji kryzysowej.

¹ Badora S., Czeredrecka B., Marzec D. Rodzina i formy jej wspomagania, Kraków 2001, s.59 .

2. Do zadań z zakresu administracji rządowej realizowanych przez powiat należy w szczególności:

- 1) tworzenie i prowadzenie specjalistycznych ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie;
- 2) opracowanie i realizacja programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

W celu zwiększenia skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie, osobie dotkniętej nią udziela się bezpłatnej pomocy w formie:

- 1) poradnictwa medycznego, psychologicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego,
- 2) interwencji kryzysowej i wsparcia,
- 3) ochrony przed dalszym krzywdzeniem, przez uniemożliwienie osobom stosującym przemoc korzystania ze wspólnie zajmowanego z innymi członkami rodziny mieszkania oraz zakazanie kontaktowania się i zbliżania do osoby pokrzywdzonej,
- 4) zapewnienia bezpiecznego schronienia w specjalistycznym ośrodku wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie,
- 5) badania lekarskiego w celu ustalenia przyczyn i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy w rodzinie oraz wydania zaświadczenia lekarskiego w tym przedmiocie,
- 6) zapewnienia osobie dotkniętej przemocą w rodzinie, która nie ma tytułu prawnego do zajmowanego wspólnie ze sprawcą przemocy lokalu, pomocy w uzyskaniu mieszkania.

Biorąc pod uwagę powyższe założenia, Program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie określa cele, zadania i działania, jakie należy podjąć w zakresie tworzenia zintegrowanego systemu przeciwdziałania tej przemocy i ochrony jej ofiar. Program nakreśla także ramy systemu wsparcia i pomocy dla osób dotkniętych przemocą domową oraz wskazuje metody oddziaływań wobec osób stosujących przemoc.

2. Podstawa prawna opracowania

Program niniejszy w swych założeniach pozostaje w spójności z dokumentami prawnymi ustawodawstwa krajowego, do których należą:

- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2005 r. Nr 180 poz. 1493 z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 10 czerwca 2010 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 125 z 2010 r. poz. 842)
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2009 r. Nr 175, poz. 1362 z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2007 r. Nr 70 poz. 473 z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 15 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 1964 r. Nr 9, poz. 59 z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks Karny (Dz.U. z 1997 r. Nr 88 poz. 553 z późn. zm.)

Jest także skorelowany z narodowymi aktami strategicznymi:

- Strategią Polityki Społecznej 2007 – 2013,
- Krajowym Programem Działań na Rzecz Kobiet,
- Narodowym Planem Działań na Rzecz Dzieci,
- Narodowym Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Narodowym Programem Ochrony Zdrowia Psychicznego,
- Krajowym Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

